

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoP/30/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2311216910
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2011:2311216910.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti maloleté deti: A. W., nar. XX. O. XXXX a V., nar. XX. O. XXXX, obe bytom u matky a zastúpené opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, matky: Y. W., nar. XX. C. XXXX, bytom F., U. 3 a otca: A. W., nar. X. C. XXXX, bytom H., U. XXXX/XX, zastúpeného advokátom: Mgr. Andrej Kelement, Šaľa, Hlavná 39, o predbežné opatrenie, o odvolaní otca a matky proti uzneseniu Okresného súdu Galanta z 11. augusta 2011 č.k. 16P/163/2011-29, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa m e n í tak, že nariaduje predbežné opatrenie, ktorým

I. obe maloleté ponecháva v starostlivosti matky,

II. otcovi ukladá povinnosť každému z maloletých platiť výživné 100 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc právoplatnosťou tohto uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil otcovi platiť výživné na maloleté deti A. a V. vo výške 100 eur mesačne na každé dieťa do rúk matky vždy do 15. dňa každý kalendárny mesiac počnúc právoplatnosťou do rozhodnutia vo veci samej a vo zvyšku návrh zamietol. Toto rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 102 ods. 1, § 75 ods. 1, 2, 4,8, § 76 O.s.p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a § 62 ods. 3 ZR (zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnení), vecne potom tým, že považoval nariadenie predbežného opatrenia za dôvodné v časti určenia výživného otcovi, keď nepovažoval za vhodné, aby súd rozhodol o zverení maloletých detí do výchovy výlučne jedného rodiča, pretože v konaní o rozvod manželstva sa manželia zaviazali rešpektovať záujmy maloletých detí a tie sa nevedia momentálne vyjadriť ktorého z rodičov budú preferovať, a preto len dočasne určil otcovi vyživovaciu povinnosť, pričom vychádzal zo zárobku otca oznámeného zamestnávateľom z písomného vyjadrenia matky o jej osobnom stave a za primeranú považoval sumu 100 eur, ktorá zodpovedá i potrebám detí v ich veku.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí a navrhla, aby odvolací súd určil otcovi výživné v sume 200 eur na každé dieťa, keď výživné v takejto výške považovala za správne a za také, ktoré je odrazom momentálnych schopností a možností otca a odrazom reálnych potrieb dieťaťa.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie i otec maloletých detí. Dôvodil, že súd prvého stupňa v odôvodnení poukazuje na rozvodový spis sp. zn. 15C/44/2001, ktorého súčasťou je i rozhodovanie o zverení maloletých detí do starostlivosti jedného z rodičov a návrh na stanovenie

vyživovacej povinnosti matky, pričom toto začatie konania bráni tomu, aby to o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie a keďže v rozvodovom konaní bolo začaté konanie dňom 6.6.2011 nie je už možné podať návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa § 74 O.s.p. a nie je možné v konaní o nariadení predbežného opatrenia určiť navrhovateľovi, aby v stanovenej lehote podal návrh na začatie konania. Dodal, že v začatom konaní majú účastníci konania právo na zákonného sudcu, pričom na konanie a rozhodovanie o rozvode manželstva a úpravy práv a povinností rodičov bol určený za zákonného sudcu JUDr. Rastislav Jakubovič a o napádanom uznesení rozhodol sudca JUDr. Miroslav Krištofík. Dodal, že konanie trpí i inými vadami, pričom výživné 100 eur je neprimerané a nezohľadňuje dočasnú dohodu o striedavej starostlivosti. Dodal, že pri nariadení predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. b) môže súd nariadiť účastníkovi, aby platil výživné len v nevyhnutnej miere. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie tak, aby bola pridelená zákonnému sudcovi alebo alternatívne, aby napadnuté uznesenie zmenil a vyživovaciu povinnosť odvolateľa voči maloletým deťom neurčil.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu rodičov nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podali včas oprávnené osoby, účastníci konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné zmeniť (§ 220 O.s.p.).

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne vydá predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Pre predpoklady a dôsledky vydanie predbežného oparenia platia ust. § 74 - § 77 O.s.p..

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 76 ods. 1 písm. a) a b) O.s.p. predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere (a) a aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd (b).

Predbežné oparenie nie je konečné rozhodnutie a jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením predbežného oparenia navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému a má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečie bezprostrednej ujmy.

Pri vyjdení z obsahu zhora citovaných ustanovení a tiež obsahu spisu v prejednávanej veci potom okrem doterajšej riadnej starostlivosti o maloletých zo strany ich matky (okolnosť nenamietaná ani otcom) za osvedčené treba považovať i nedostatok spoluzitia rodičov dieťaťa a neplatenie otcom výživného. Nedoplatok spoluzitia rodičov okrem návrhu matky vyplýval aj z odvolania matky (žiadajúcej doručovať na inú adresu než adresu trvalého pobytu), z odvolania otca (nepopierajúceho odsťahovanie sa matky) a činil potrebnou úpravu rodičovských práv a povinností aj pred vydaním rozhodnutia o

rozvođe manželstva (v tejto súv. por. i § 36 ods. 1 Zák. o rodine). Praktickým dôkazom o nutnosti dočasnej úpravy je i vyjadrenie matky k odvolaniu otca preukazujúce súčasný stav spočívajúci v spolužití oboch maloletých detí s matkou a nepreukázanie otcom platenia výživného (ani ničoho, z čoho by tvrdenú ochotu otca platiť ním uvádzané výživné aj dobrovoľne bolo možné považovať aj za niečo iné, než len účelové tvrdenie); neplatenie výživného zakladalo dôvod pre úpravu vyživovacej povinnosti otca (tu por. aj § 36 ods. 2 Zák. o rodine).

Súd prvého stupňa napriek správne mu zodpovedaniu si základnej otázky potreby úpravy pomerov v tejto veci predbežným opatrením všetky súvisiace právne otázky zodpovedal neúplne a preto nesprávne. Ak pre rozhodovanie súdu o predbežnej úprave rodičovských práv a povinností (v časti zabezpečenia stabilného výchovného prostredia maloletých aspoň do tej miery, do akej to umožňuje povaha konania o predbežnom opatrení) najvýznamnejším bolo, že tu nebolo nič spochybňujúce výchovnú spôsobilosť matky a nebol dôvod pre ústup od toho stanoviska súdu prvého stupňa, podľa ktorého na aktuálnom stave vecí (teda na spolužití maloletých s jej matkou) nevznikla potreba niečo meniť, avšak súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní v tejto časti nie celkom dostatočne prispôobil povahu svojho rozhodnutia konkrétnym okolnostiam prípadu (predovšetkým teda stavu v čase jeho rozhodovania, tu por. aj § 154 ods. 1 a § 167 ods. 2 O. s. p.).

Ak tu totiž pred rozhodovaním o návrhu na predbežné opatrenie preukázateľne nedošlo k žiadnej dohode rodičov (ak i existovala - úradný záznam napísaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky dňa 9.8.2011 - nedodržiava sa z dôvodu výslovného prania maloletej Y., vydaniu rozhodnutia súdu či k inej skutočnosti zakladajúcej celkom konkrétny spôsob úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, povaha prípadného predbežného opatrenia v časti povinnosti na výživné v prípadoch obdobných tomu z prejednávanej veci závisela od celkom bezpečného ustálenia osoby toho rodiča, ktorý by mal mať dieťa (čo aj len pre čas do rozvodu manželstva) vo svojej starostlivosti. Aj potreba celkom presného určenia platobného miesta na výživné si vyžadovala určenie prijímateľa platieb výživného celkom bezpečne (nielen ponechanie takejto otázky buď celkom na ľubovôli rodičov alebo iba na rešpektovaní vytvoreného faktického stavu súdom). Povaha rozhodnutia o takejto (v skutočnosti primárnej) otázke (starostlivosti o maloleté deti) pritom závisela práve od faktického stavu v čase rozhodovania súdu.

Ak totiž kritériá zmienené už vyššie nasvedčovali opodstatnenosti predbežnej starostlivosti matky o deti, priame vydanie predbežného opatrenia spôsobom predpokladaným v už vyššie citovanom ustanovení § 76 ods. 1 písm. b/ O. s. p. by prichádzalo do úvahy len vtedy, ak by sa predbežným opatrením malo zabezpečiť odňatie detí z dispozičnej sféry toho rodiča, ktorý by ich podľa zamýšľanej úpravy v starostlivosti nemal mať (tu matka) a ich prenesenie do dispozičnej sféry druhého z rodičov (tu otec), resp. i inej osoby.

O taký prípad však v prejednávanej veci nešlo a predbežné opatrenie ukladajúce matke deti odovzdať ich otcovi tak neprichádzalo do úvahy, na druhej strane však bolo potrebným vytvorenie právneho podkladu pre ďalšie rozhodnutia požadované aj návrhom vo veci samej (pre rozhodnutia o výživnom, ale aj o styku toho rodiča s dieťaťom, ktorý by ho podľa neskoršieho rozhodnutia nemal dostať do osobnej starostlivosti - tu samozrejme s výhradou, že nedôjde k rozhodnutiu o striedavej starostlivosti). Práve z tohto dôvodu nebola namieste úprava osobnej starostlivosti o dieťa vrátane všetkých atribútov s tým spojených (teda vrátane úpravy zastupovania maloletej a správy jej majetku spôsobom vlastným rozhodovaniu vo veci samej, ako na to tunajší súd poukázal už vo svojej skoršej rozhodovacej praxi - napr. vo veciach jeho sp. zn. 10CoP/6/2009, 10CoP/1/2008 alebo 11CoP/46/2006, 11CoP/53/2006), ale opodstatnenou i v tejto veci bola len právna konzervácia aktuálneho faktického stavu starostlivosti matky o deti vyjadriteľná tak, že sa deti predbežne ponechajú v jej starostlivosti.

Odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil, resp. výrok doplnil o ponechanie maloletých detí v starostlivosti matky (vzhľadom na povahu konania nebol viazaný návrhom) podľa § 220 O. s. p..

Zmena sa pritom týkala aj rozhodnutia o výživnom, kde súd prvého stupňa nedostatočne posúdil otázku nevyhnutnosti výživného (resp. presnejšie sa tejto otázke buď vôbec nevenoval, alebo pri prijatí opačného záveru absolútne nezrozumiteľne odôvodnil svoje rozhodnutie - ktorý nedostatok by v prípade akéhokoľvek iného rozhodnutia než toho o predbežnom opatrení musel viesť k zrušeniu

rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a k vráteniu veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie - podľa odseku 2 takéhoto ustanovenia).

V prejednávanej veci pritom na rozdiel od obvyklej nevyhnutnosti len tzv. minimálneho výživného (podľa § 62 ods. 3 Zák. o rodine) bolo treba vziať do úvahy, že tu u otca v čase rozhodovania (o predbežnom opatrení) šlo o osobu s príjmom zo zamestnania vysoko presahujúcim minimálnu mzdu, príjem otca je vo výške 1.316,50 eur mesačne. Bolo nutné vyživovaciu povinnosť otca určiť doterajší stav neplnenia si vyživovacej povinnosti nedokázal otec vyvrátiť a pri určení výšky vychádzať z príjmu otca 1.316,50 eur mesačne a súčasne vyživovaciu povinnosť matky bolo treba prinajmenšom v podstatnej časti (ak nie celkom) považovať za krytú výkonom osobnej starostlivosti o maloleté deti (deti vo veku 11 rokov), keď doložené príjmy otca a potreby maloletých detí odôvodňujú výživné vo výške 100 eur mesačne. Výživné v takejto výške možno považovať len za výživné v nevyhnutnej miere, keďže predstavuje cca 3,30 eur /tjs. niekdajších 100 Sk) denne a bez ohľadu na to, v akej sume bude určené tzv. definitívne výživné - rozhodnutím vo veci samej, predbežné výživné je 15 % z výšky doloženého príjmu povinného (podľa potvrdenia zamestnávateľa). V doterajšom konaní neboli doložené, tobôž nie preukázané ani žiadne konkrétne potreby maloletých, pre ktoré by sa im len zo strany jedného ich rodiča už na základe predbežného opatrenia malo platiť 200 eur mesačne.

Odvolací súd preto za primerané predbežné výživné okolnostiam prípadu v tejto veci a to i s prihliadnutím k záverom svojej skoršej rozhodovacej praxe vo veciach výživného, ktoré sa stanovuje v rozsahu cca 25 % z príjmu (tu por. napr. rozsudok vo veci Krajského súdu v Trnave jeho sp. zn. 10Co/315/2009) považoval sumu 100 eur mesačne na každé dieťa.

Námietka otca v odvolaní, že vo veci rozhodoval nezákonný sudca je nedôvodnou, keď je síce pravdou, že prebieha konanie o rozvod manželstva pod sp. zn. 15C/44/2001, kde je zákonným sudcom JUDr. Rastislav Jakubovič a v ktorom konaní budú upravené práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode, avšak v tomto konaní vedenom pod sp. zn. 16P/163/2001, kde je zákonným sudcom JUDr. Miroslav Krištofík je predmetom konania úprava práv a povinností rodičov voči maloletým deťom na čas do rozvodu.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.